

I N G E B L I K T

Jeugdboekengids

Jeugdboekengids 1994/1, het eerste nummer van deze 36ste jaargang, opent met een uitvoerige bespreking van twee interessante Vlaamse informatieve boeken die recent verschenen zijn: *Een vijf met negen nullen* van M. de Sterck en *Televisie binnenstebuiten* van D. Musschoot, die 'allebei op een voor prille tieners toegankelijke manier actuele onderwerpen - respectievelijk rassenverschillen en televisie - aansnijden'. Verder een artikel gewijd aan de nieuwe historische jeugdroman *Pest* van H. van Kerkwijk, 'waarmee deze Nederlandse auteur zijn vakmanschap bewijst'.

Na de traditionele korte bespreking volgt er een korte bio- bibliografische typering van de Vlaamse auteur-illustrator Gregie de Maeyer. Bij dit nummer hoort ook het jaarregister van 1993 met een overzicht van uitgebreide bijdragen, een korte toelichting bij de inrichting van Jeugdboekengids, de hoofdwor-denlijst, een titellijst en een trefwoordenlijst van de 35ste jaargang.

Jeugdboekengids 1994/2 brengt een hele reeks uitvoerige besprekingen: *Een mond vol dons*, de nieuwste jeugdroman van L. Rood, 'een gevoelvol, hecht gestructureerd verhaal rond de thema's vriendschap, groeipijnen en gezin'; *Vannacht zijn we verdwenen* van J. Kruit, 'een dichtbundel waarin de gevoelens van prille tieners treffend en subtiel opgeroepen worden'; *Kom, zei de kromme weg* van E. Franck, 'een speelse dichtbundel voor kleuters vol fantasie, magie, emotie en pure poëzie'; *De vloek van Polyfemos* 'waarmee Evert

Hartman de gebeurtenissen uit Homeros' Odyssee toegankelijk maakt voor tieners'; *De dag van het laatste schaap*, 'een geëngageerde jeugdroman van E. de Groen waarin de problematiek van jonge asielzoekers centraal staat' en tenslotte *Uit het water gefloten*, 'de nieuwste psychologische jeugdroman van G. vander Heyden waarin de thema's vriendschap en vermin-king door brandwonden aangrijpend in de verf worden gezet'.

In de rubriek 'Van boeken en mensen' wordt melding gemaakt van het overlijden van Lea Smulders, auteur van o.a. *Pietje Prik*. Na de korte besprekingen wordt de Nederlandse jeugdauteur-illustrator Wim Hofman kort bio-bibliografisch voorgesteld.

Jeugdboekengids 1994/3 begint met enkele bedenkingen van Luc Lannoy omtrent de het-kan-niet-meer-stuk-sfeer waarin de Vlaamse kinder- en jeugdboekenmarkt de laatste jaren is ondergedompeld en die voor een deel naar voren komt uit C. van Baelens inleiding in *Bubi '94*. Vervolgens zijn er uitgebreide besprekingen van *Ik en mijn broer*, 'de debuutroman van de Zweedse schrijfster K. van Bredow, waarin het thema incest op een controversiële manier wordt uitgewerkt' en van *Tante Nans*, 'een bundel bakerrijmpjes, versjes en liedjes die zich onderscheidt van gelijkaardige uitgaven oor de specifieke visie van waaruit het materiaal gekozen is'.

In 'Van boeken en mensen' worden enkele prijzen en hun winnaars voorgesteld. Na de beknopte boekbesprekingen volgt nog een bio-bibliografische typering van de Nederlandse jeugdauteur Lieneke Dijkzeul.

Welwijs

In **Welwijs 1994/1** komen artikels met de volgende onderwerpen aan bod: de mogelijkheden van het ervaringsleren voor maatschappelijk kwetsbare jongeren; het schoolverzuim in Brussel, een Vlaamse visie; een verslag over het ontstaan van een theaterproductie over kindermishandeling; de didactische aanpak van de relationele en seksuele opvoeding in het secundair onderwijs; vakoverschrijdende eindtermen; evoluties en nieuwe accenten in het PMS-werk; over het vernieuwde PMS-profiel en de opsporing van kansbelemmerde kleuters; filmgeweld: een nieuwe zondboek; skateboarden op de speelplaats, jeugdcultuur op school; en één op drie, een preventieproject voor jongeren over seksueel geweld. 'Katern' laat leerkrachten aan het woord over de verschillen tussen jongens en meisjes in de klas.

In 'Welwijs' komt J. Tallon nog eens uitgebreid terug op de vraag: Herexamen, ja en nee?. En er wordt afgesloten met de rubriek 'Agenda en documentatie'.

SCHOKLA

In de **34ste jaargang** (1992-93), afleveringen 132-136, werden de verschillende doelstellingen van het tijdschrift **SCHOKLA** (School- en klaspraktijk) nog eens op een rijtje gezet:

- SCHOKLA wil op de eerste plaats een handreiking blijven bij de praktijk van elke onderwijzer en directeur, met concreet lesmateriaal en gedetailleerde lesschetsen;
- SCHOKLA wil voor de studenten in het PHO een bruikbaar werkinstrument zijn;
- SCHOKLA wil plaats ruimen voor de produkten van de pedagogische begeleiding voor catechese en de profane vakken.

De volgende moedertaallesschetsen worden in deze voorbije jaargang voorgesteld:

Over spraakkunst in de basisschool (J. Vereecken), aflevering 132

Enkele bedenkingen naar aanleiding van een uitvoerige behandeling door H. de Jonghe, waarin de auteur vooral pleit om altijd en overal dezelfde terminologie te gebruiken en tevens opteert voor een leerplan spraakkunst waarin de brede lijnen waarbinnen het onderwijs zich dient af te spelen, worden uitgezet. Een uitnodiging tot discussie!

Wie leest, die feest (J. Mastbooms), aflevering 135

Een pedagogisch-didactisch project rond boeken voor de basisschool, uitgewerkt door de basisschool Heilig-Hart in Deurne. Met een greep uit talloze produkties!

Schrijven en drukken door de tijd heen (L. Verbist), aflevering 135

Een lessenreeks voor het vierde leerjaar met zoveel mogelijk waarnemingskansen en doe-momenten. Alles in verband met de boekdrukkunst!

Intercultureel onderwijs, thematisch nummer, afleveringen 133 en 134

Allerlei gedachtengoed, lesschetsen en projecten voor de hele basisschool. Een interculturele aanrader!

Groepswork rond een detectiveverhaal (A. Goethals), aflevering 136

Een systematisch groepswork rond een verhaal, met aandachtspunten voor verzorgde omgangstaal en regels in verband met het groepsgesprek. Bestemd voor het vijfde en zesde leerjaar.

Werken in hoeken: de stelhoek (R. Dorssemont & P. Streckens), aflevering 136

In de stelhoek werken leerlingen van het derde leerjaar met verschillende opdrachten en hebben ze de keuze uit drie verschillende soorten steloefeningen: rijmen en dichten, een brief schrijven, en strips vervolledigen.

Eindtermen voor het basisonderwijs (R. Standaert), aflevering 136

Een voorstelling van de minimumdoelstellingen die op het einde van het kleuter- en lager onderwijs moeten worden bereikt.

Moer

Naast de gebruikelijke vaste rubrieken bevat **Moer 1994/3** één artikel over de invoering van het leesdossier. Naast de gangbare literatuurgeschiedenis en verhaalanalyse wil de Nederlandse Commissie Vernieuwing Eindexamens Nederlandse Taal- en letterkunde (CVEN) dat de helft van de literatuurlessen aan *tekstervarend lezen* wordt besteed. Dat betekent dat literaire werken worden besproken aan de hand van de leeservaring van de leerling, die zijn neerslag vindt in een leesdossier. Op basis hiervan kunnen zinvolle gesprekken worden gevoerd over het lezen van literatuur. Dat de invoering van een leesdossier niet altijd rimpelloos verloopt, blijkt uit het artikel van Wiebo Spoelstra die hierover onderzoek deed in één school.

Vermeldenswaard is verder de concrete beschrijving van leesoriëntatie-activiteiten in verband met het jeugdboek *Vergeten herinnering* van Margaret Mahy in de rubriek 'De Literatuurmuur', en het verslag van een onderzoek en forumdiscussie over de arbeidsmarktpositie van (Leidse) Neerlandici.

Woorden in het basisonderwijs

De reeks 'Studies in meertaligheid' beoogt de verspreiding van theoretische kennis en resultaten van empirisch onderzoek met betrekking tot het gebruik van meer dan één taal in Nederland en Vlaanderen.

Woorden in het basisonderwijs van de hand van Walter Schrooten & Anne Vermeer is het zesde deel in de reeks. Het

bevat een inventarisatie van het taalaanbod dat leerlingen in het basisonderwijs krijgen, met het oog op een selectie en ordening van woorden in een onderwijsleerlijn Nederlands. Uitgangspunt daarbij was dat inzicht verkregen kon worden in de diversiteit en frequentie van de woorden uit het aanbod in prentenboeken, leesboeken, rekenboeken, taal- en wereldoriëntatiemethoden en in de instructie door leerkrachten. Uit dat aanbod zijn bijna twee miljoen woorden verzameld, wat in totaal ruim 25.000 verschillende lemma's opleverde.

Naast de verantwoording en een aantal analyses bevat dit boek een alfabetische lijst van 15.000 woorden die meer dan één keer voorkomen in het aanbod. Daarnaast worden er een aantal gebruiksmogelijkheden beschreven voor het werken met de verschillende gegevensbestanden die op de diskettes bij dit boek staan. Naast lijsten van woorden uit de onderscheiden domeinen, staan op de diskettes ook lijsten met vaste uitdrukkingen, structureringswoorden, voor- en achtervoegsels, en algemene vaktaalwoorden. Steeds wordt bij elk woord aangegeven hoe vaak het in welk domein en/of in welk leerjaar voorkomt. Het boek fungeert daarmee als naslagwerk en opzoekboek bij het werken op de computer met de verschillende bestanden.

Deze publikatie is in de eerste plaats bedoeld voor leermiddelenontwikkelaars en leerkrachten die lesmateriaal voor basisschoolleerlingen willen samenstellen, maar ook voor anderen die zich met de verwerking van het Nederlands door allochtone leerlingen bezighouden. Het boek telt 365 pagina's en kost, samen met de diskettes 45 Nederlandse gulden.

Besteladres:
Tilburg University Press,
Postbus 90153,
NL-5000 LE Tilburg
tel. 00-31-13-662909.